

УДК 343.2

DOI <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i90.3220>*А. І. Сосонська*

ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ОСОБИ, ЯКА В ПЕРІОД ІСПИТОВОГО СТРОКУ ВЧИНИЛА НОВЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ (Ч. 3 СТ. 78 КК УКРАЇНИ)

Постановка проблеми. У відповідності до ч. 3 ст. 75 КК України (далі – КК) у випадках, передбачених частинами першою, другою цієї статті, суд ухвалює звільнити засудженого від відбування призначеного покарання, якщо він протягом визначеного іспитового строку не вчинить нового кримінального правопорушення і виконає покладені на нього обов'язки. Із наведеного випливає, що основною умовою призначення покарання у порядку ст. 71 КК України для особи, засудженої із визначенням іспитового строку відповідно до ст. 75 КК України, є вчинення нею нового кримінального правопорушення під час його перебігу. У випадку, якщо засуджений вчиняє кримінальне правопорушення, для нього настає негативний кримінально-правовий наслідок застосування норм про звільнення особи від відбування покарання з випробуванням, а саме реальне відбування покарання. Слід зазначити, що у цій ситуації нове покарання для особи, яка не дотрималася умов випробування, повинно бути більш суворим, оскільки законодавцем передбачено призначення покарання за правилами, встановленими ст. ст. 71, 72 КК. Разом із тим дискусійним є питання щодо можливості призначення покарання за сукупністю вироків у випадку, якщо один із них не набрав законної сили в установленому законом порядку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню різних аспектів питань, які досліджуються у цій статті, присвячені праці М.І. Бажанова, В.І. Тютюгіна, Г.Р. Мартинишина, І.О. Зінченко та ін.

Метою статті є дослідити порядок та умови призначення покарання особі, засудженій у порядку ст. ст. 75, 76 КК, за сукупністю вироків.

Основні результати дослідження. Відповідно до частини 3 статті 78 КК у разі вчинення засудженим протягом іспитового строку нового кримінального правопорушення суд призначає йому покарання за правилами, передбаченими в статтях 71, 72 цього Кодексу. Положеннями статті 71 КК передбачено, що якщо засуджений після постановлення вироку, але до повного відбуття покарання вчинив новий злочин, суд до покарання, призначеного за новим вироком, повністю або частково приєднує невідбуту частину покарання за попереднім вироком [1].

У науковому середовищі дедалі частіше лунають різні думки щодо того, як саме слід розуміти сукупність вироків. Зокрема, більшість дискусій зводяться до того, чи може виступати умовою для призначення особі покарання за правилами ст. 71 КК вчинення нею нового злочину після вироку, який був проголошений, але не набрав законної сили. Одні науковці [2, с. 46] наполягають на встановленому раніше Верховним Судом України [3] правилі: покарання призначається за сукуп-

ністю вироків, коли засуджена особа до повного відбування основного чи додаткового покарання вчинила новий злочин, а також коли новий злочин вчинено після проголошення вироку, але до набрання ним законної сили.

На противагу цим поглядам дедалі частіше піднімається питання про хибність такої практики. Зокрема, Мартинишин Г.Р. визначає призначення покарання за сукупністю вироків як спеціальні правила, під якими слід розуміти правила вибору виду покарання та його розміру (строку) при постановленні вироку щодо особи, котра після набрання законної сили обвинувальним вироком суду, але до повного відбуття основного чи додаткового покарання, призначеного за цим вироком, вчинила нове кримінальне правопорушення. Вона вважає, що правила призначення покарання за сукупністю вироків необхідно застосовувати з моменту вступу вироку в законну силу, оскільки лише з цього моменту вирок набуває юридичного значення, зокрема, відповідно до ст. 88 КК, породжує судимість і саме з моменту набрання обвинувальним вироком суду законної сили для особи настає кримінальна відповідальність. [4, с. 243]

З огляду на вищенаведене можна зауважити, що положення ч. 1 ст. 71 КК, відповідно до якої призначення покарання за сукупністю вироків можливе за умови вчинення нового кримінального правопорушення під час іспитового строку чи невідбутого покарання, не відповідають вимогам статті 62 Конституції України, відповідно до якої особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Таким чином, необхідно надати відповідь на питання – коли саме особа повинна вважатися засудженою за попередній злочин (з моменту набрання вироком, ухваленим із застосуванням статті 75 КК, законної сили, чи з дня його проголошення, незалежно від того, набрав обвинувальний вирок законної сили чи ні).

Розглядаючи це запитання, зауважимо, що у ч. 3 ст. 78 КК настання такого негативного кримінально-правового наслідку як призначення покарання у відповідності до статті 71, 72 КК виникає саме у разі вчинення засудженим протягом іспитового строку нового кримінального правопорушення. Також у ч. 1 ст. 165 Кримінально-виконавчого Кодексу України (далі- КВК) вказано, що іспитовий строк обчислюється з моменту проголошення вироку суду [6]. Таким чином, законодавцем не встановлено вимоги щодо призначення покарання за сукупністю вироків виключно у випадку набрання законної сили попереднім вироком, яким особу звільнено від відбування покарання з іспитовим строком. М.І. Бажанов вказував, що не може бути підставою для застосування правил призначення покарання за сукупністю вироків вчинення нового злочину лише після набрання вироком законної сили, якщо така умова прямо суперечить тексту закону про кримінальну відповідальність, у якому мова йде про вчинення нового злочину після винесення вироку. Із цього він робить висновок, що поняття «засудження» у даному випадку означає саме момент проголошення судом вироку [7, с. 31]. Разом із тим, виникають питання, як бути у тій ситуації, коли особа засуджується за вчинення нового кримінального правопорушення під час іспитового строку, їй призначається покарання відповідно до вимог ч. 3 ст. 78, ст. ст. 71, 72 КК, але в подальшому попередній вирок

скасовується і особа визнається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення, за яким її було звільнено від відбування покарання з випробуванням?

Окремі науковці вважають, що призначення покарання за сукупністю вироків може бути реалізовано лише у випадку набрання законної сили попереднім вирокком. Так, Тютюгін В.І. та Зінченко І.О. вказують, що дійсно у тексті ч. 1 ст. 71 КК зазначається про вчинення нового кримінального правопорушення після постановлення вироку без вказівки на те, чи набрав такий вирок законної сили. Однак це лише частина приписів закону, бо повний його текст цим далеко не обмежується і включає в себе також положення, згідно з якими цей новий злочин вчиняється не тільки після постановлення вироку, а й вчиняється засудженням до повного відбуття покарання. У зв'язку із цим, зауважують науковці, тлумачення ч. 1 ст. 71 КК повинно здійснюватися не шляхом виривання з її тексту окремих слів чи фраз, а лише у повному обсязі, тобто в контексті (взаємозв'язку) з іншими її положеннями, бо лише такий підхід здатний забезпечити з'ясування дійсного змісту приписів закону [9, с. 249]. Зазначені автори посилаються на норму, закріплену у ст. 4 КВК, відповідно до якої підставою відбування покарання є лише такий обвинувальний вирок суду, який набрав законної сили. Вони доходять до висновку, що не може відбувати покарання особа, відносно якої вирок ще не набрав законної сили, адже саме із цього моменту за нормами КВК особа перестає бути підсудним і набуває статусу засудженої. Таким чином, стверджують науковці, вказівка в тексті закону на вчинення нового кримінального правопорушення засудженням до повного відбуття ним покарання за попереднім вирокком дає підстави вважати, що ст. 71 КК навіть у чинній її редакції припускає застосування її правил лише за умови, якщо нове кримінальне правопорушення було вчинено після проголошення за попередній злочин вироку, який набрав законної сили.

Крім того, як доцільно зауважує Тютюгін В.І., під час вирішення питання про можливість призначення покарання за сукупністю вироків суд має враховувати, що негативна оцінка (осуд) з боку держави як особи винного, так і вчиненого нею діяння набувають статусу офіційних і юридично значущих лише з моменту, коли обвинувальний вирок суду набирає законної сили. Саме з цього моменту з'являються не тільки моральні (психологічні), а й юридичні підстави для застосування правил призначення покарання, передбачених ст. 71 КК.

Із цього ж приводу Верховний Суд у постанові від 26 квітня 2018 року (справа № 639/9081/15-к) висловив позицію про те, що суди не мають права призначати покарання на підставі ч. 4 ст. 70 КК України за наявності попереднього вироку, який не набрав законної сили. Такого висновку суд дійшов, виходячи з положень ст. 62 Конституції України, ч. 1 та 5 ст. 17 КПК, ч. 1 ст. 88 КК, за змістом яких до того моменту, поки обвинувальний вирок суду не набрав законної сили, особа вважається невинуватою у вчиненні злочину, а тому відповідні державні органи повинні поводитися з нею як невинуватою особою. Такі висновки відповідають практиці Європейського суду з прав людини, наприклад, рішення у справі «Аллєне де Рібемон проти Франції». Зокрема, у пункті 35 цього рішення ЄСПЛ вказує: «Презумпція невинуватості, яка закріплена у п. 2 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, є одним із елементів справедли-

вого судового процесу, на якому наголошує і п. 1 тієї ж статті (див. також рішення у справі Девеер проти Бельгії від 27 лютого 1980 р. Серія А, т. 35, стор. 30, п. 56, і рішення «Аллене де Рібемон проти Франції», стор. 15, п. 27). Цей принцип порушується, якщо суд проголосить обвинуваченого винуватим, у той час як його винуватість не була попередньо доведена» [10].

Розглядаючи це питання, можна звернути увагу також на невідповідність змісту правових норм КК і КПК, які визначають початок відбування іспитового строку за статтею 75 КК України та початок набрання вироком законної сили. Із аналізу норм 395, 532, 533, 534, 535 КПК України випливає, що обвинувальний вирок суду набирає законної сили через 30 днів після його винесення у випадку, якщо сторонами кримінального провадження не було внесено апеляційну скаргу. Саме тоді для засудженого, звільненого від відбування покарання на підставі статті 75 КК, застосовується пробаційний нагляд уповноваженим органом з питань пробації. У випадку ж апеляційного оскарження вирок вважається таким, що не набрав законної сили і до виконання не звертається, допоки справа не буде вирішена судом апеляційної інстанції.

Це не узгоджується зі змістом статті 165 КВК, в якій вказується, що іспитовий строк обчислюється із моменту проголошення судового рішення. Так, іспитовий строк, який встановлюється відповідно до статті 75 КК України, не може розглядатися окремо від всього вироку. У попередніх дослідженнях вже висловлювалася позиція щодо того, що можливо було б внести зміни до статті 165 КВК України та вказати про початок перебігу іспитового строку із дня набрання законної сили обвинувальним вироком суду. У випадку, якщо запропоновані вище зміни буде внесено і до ч. 1 статті 71 КК України, то усі суперечливі питання щодо застосування норм цієї статті буде усунуто.

Негативний кримінально-правовий наслідок, передбачений ч. 3 ст. 78 КК України, є найбільш суворішим із перелічених у цій статті, оскільки особа не лише направляється для відбування раніше їй призначеного за попереднім вироком покарання внаслідок скасування іспитового строку, а й отримує нове покарання, більш суворе від раніше призначеного. На цьому наголошується і у п. п. 25, 26 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику призначення судами кримінального покарання» № 7 від 24.10.2003, відповідно до яких «судам необхідно враховувати, що остаточне покарання за сукупністю вироків має бути більшим від покарання, призначеного за новий злочин і від невідбутої частини покарання за попереднім вироком» [5].

З огляду на вищенаведене вбачається, що, визнаючи особу винною у вчиненні кримінального правопорушення під час невідбутого покарання за попереднім вироком, суди повинні визначити вид і розмір покарання за новий злочин, потім точно встановити невідбуту частину покарання за попереднім вироком, а після цього призначити остаточне покарання за сукупністю вироків шляхом повного чи часткового приєднання цієї невідбутої частини покарання за попереднім вироком до нового покарання.

Слід зазначити, що встановлення невідбутої частини покарання, якщо особу засуджено відповідно до вимог статті 75 КК, на практиці викликає певні про-

блеми. На це, зокрема, звертає увагу і Білоконев В.М., зауважуючи, що судді в цих випадках плутаються: при застосуванні правил ст. 71 КК помилково невідбутою частиною покарання за попереднім вироком вважають термін іспитового строку (замість розміру призначеного покарання).

У постанові Пленуму Верховного Суду України № 7 встановлено, що при визначенні покарання за правилами ст. 71 КК до покарання за новим вироком повністю або частково приєднується невідбута частина покарання за попереднім вироком, а тому суди повинні точно встановлювати невідбуту частину основного й додаткового покарань і зазначити їх вид та розмір у новому вироку. При цьому, якщо нове кримінальне правопорушення вчинено особою, раніше звільненою від відбування покарання з іспитовим строком, то невідбутою частиною покарання за попереднім вироком треба вважати покарання, від відбування якого особу звільнено відповідно до статті 75 КК, за винятком часу тримання під вартою в порядку запобіжного заходу або затримання, чи перебування в медичному закладі (п. 26 Постанови).

Із наведеного можна зробити висновок, що у випадку засудження у порядку статті 71 КК особи, яка раніше звільнялася від відбування покарання на підставі статті 75 КК України, невідбутою частиною покарання є усе покарання (як основне, так і додаткове) у повному розмірі, призначеному попереднім вироком суду. Такої саме позиція на даний час дотримується і Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду, який зазначає, що у випадку вчинення особою нового злочину до закінчення іспитового строку при звільненні від відбування покарання з випробуванням на підставі статті 75 КК невідбутою частиною покарання є раніше призначене покарання в його повному обсязі, оскільки на момент вчинення нового злочину воно ще не відбувалось засудженим [8].

Відповідно до положення ч. 4 ст. 71 КК остаточне покарання за сукупністю вироків має бути більшим від покарання, призначеного за нове кримінальне правопорушення, а також від невідбутої частини покарання за попереднім вироком, за винятком визначення шляхом поглинення одного покарання іншим, призначеним у максимальному розмірі. Крім того, у разі наявності додаткового покарання (як за новим, так і за попереднім вироком) воно або його невідбута частина обов'язково має бути приєднано до нового остаточного покарання, призначеного за сукупністю вироків (ч. 3 ст. 71 КК).

Разом із тим законодавець визначив і максимальну межу покарання, яке може бути призначене особі за сукупністю вироків. Таке визначення проведено відповідно до положень Загальної частини КК України, за яких при складанні покарань за сукупністю вироків загальний строк покарання не може перевищувати максимального строку покарання, встановленого для даного виду покарання в Загальній частині цього Кодексу (ч. 1 ст. 71 КК). Це означає таке.

По-перше, звільнення від відбування покарання на підставі ст. 75 КК України можливе лише при призначенні основного покарання у вигляді виправних робіт, службового обмеження для військовослужбовців, обмеження та позбавлення волі на строк не більше 5 років. Відповідно до статті 57 КК України виправні роботи можуть встановлюватися на строк від 6 місяців до 2 років із відрахуванням із суми заробітку засудженого в дохід держави в межах від 10 до 20 відсотків. Згідно із

статтею 58 КК службові обмеження для військовослужбовців встановлюються від 6 місяців до 2 років. Відповідно до частини 2 статті 61 КК України обмеження волі на строк від 1 до 5 років, а позбавлення волі згідно ч. 2 ст. 63 КК – у межах від 1 до 15 років.

По-друге, згідно із ч. 1 ст. 72 КК при складанні покарань за сукупністю вироків менш суворий вид покарання переводиться у більш суворий, виходячи із співвідношення, передбаченого у пунктах 1- 4 цієї статті. Однак при призначенні покарання за сукупністю вироків існують свої особливості, зокрема, ч. 3 ст. 72 КК передбачено, що основні покарання у вигляді штрафу та позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю при призначенні їх за сукупністю вироків та сукупністю злочинів складанню із іншими видами покарань не підлягають та виконуються самостійно. Це означає, що у разі, якщо особа, звільнена від відбування покарання на підставі статті 75 КК, вчиняє у період іспитового строку нове кримінальне правопорушення, за яке призначено покарання у вигляді штрафу або позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, принцип призначення покарання, визначений у частині 1 статті 71 КК щодо повного чи часткового складання покарань, не застосовується. Остаточне покарання за сукупністю вироків у такому випадку передбачає самостійне виконання як попереднього, так і ново-призначеного покарання, тобто остаточне покарання за своїм обсягом збільшується.

При цьому слід зазначити, що словосполучення «самостійне виконання покарань» зовсім не означає окреме виконання покарання із застосуванням ст. 75 КК за попереднім вироком та штрафом або позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю за новим. Це означає скасування іспитового строку, направлення засудженого для реального відбування призначеного йому за попереднім вироком покарання у вигляді виправних робіт, службового обмеження для військовослужбовців, обмеження або позбавлення волі на строк не більше 5 років та, окрім цього, ще й відбування покарання у вигляді штрафу або позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, призначеного за вчинення кримінального правопорушення під час іспитового строку. Саме таке положення і викладено у п. 10 постанови Пленуму Верховного Суду України № 7, де передбачено, що у відповідності до ч. 2 ст. 75 КК України суд за наявності визначених законом підстав може ухвалити рішення про звільнення засудженого від відбування покарання з випробуванням, якщо він протягом іспитового строку не вчинить нового кримінального правопорушення і виконає покладені на нього обов'язки. Виходячи з цих положень закону, а також зі змісту частини 3 статті 78 КК, у разі вчинення особою під час іспитового строку нового кримінального правопорушення суди мають розцінювати це як порушення умов застосування статті 75 КК і призначати покарання за сукупністю вироків на підставі статті 71 КК, тобто у таких випадках повторне звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі статті 75 КК є неприпустимим.

Отже, в разі засудження особи за кримінальне правопорушення, вчинене у період іспитового строку, та призначення покарання, яке згідно з частиною 3 статті 72 КК за сукупністю вироків складанню з іншими видами покарань не підлягає (штраф або позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю),

суд має застосувати положення статті 71 КК і визначити за сукупністю вироків таке остаточне покарання, яке має бути більшим як від покарання, призначеного за новий злочин, так і від невідбутої частини покарання за попереднім вирокком. У такому випадку суд повинен визначити остаточне покарання із урахуванням невідбутої частини покарання за попереднім вирокком та покарання за новим вирокком, ухваливши рішення про їх самостійне виконання.

По-третє, у ч. 1 ст. 71 КК встановлено лише два шляхи для призначення остаточного покарання за сукупністю вироків: 1) часткове приєднання невідбутої частини покарання за попереднім вирокком до покарання, призначеного за нове кримінальне правопорушення і 2) повне приєднання таких покарань. Із цих правил існує єдине виключення – якщо за останнє із вчинених кримінальних правопорушень особі призначається покарання у вигляді довічного позбавлення волі. Зокрема, у ч. 2 ст. 71 КК вказано, що при складанні покарань у вигляді довічного позбавлення волі та будь-яких менш суворих покарань загальний строк покарання, остаточного призначеного за сукупністю вироків, визначається шляхом поглинення менш суворих покарань довічним позбавленням волі. Також встановлено застереження щодо остаточного розміру покарання за сукупністю вироків, якщо покарання призначаються у вигляді лише позбавлення волі. У такому випадку, відповідно до ч. 2 ст. 71 КК України, максимальне покарання за сукупністю вироків не може перевищувати загалом 15 років, а у випадку, якщо один із вчинених злочинів відповідно до статті 12 КК України є особливо тяжким – 25 років.

Висновки. У відповідності до приписів ст. ст. 71, 72, 78 КК України для призначення покарання за сукупністю вироків необхідно, щоб нове кримінальне правопорушення було вчинено під час іспитового строку. Однак якщо на момент засудження особи за нове кримінальне правопорушення, вчинене нею після постановлення попереднього вироку, набрання ним законної сили буде призупинено внаслідок апеляційного оскарження і остаточне судове рішення судом апеляційної інстанції прийняте не буде, застосування ч. 1 ст. 71 КК України суперечитиме положенням статті 62 Конституції України та практиці Європейського суду з прав людини. Отже, на даний час виникла потреба у внесенні змін до ч. 1 ст. 71 КК, яку можна викласти, наприклад, у такій редакції: «Якщо засуджений після постановлення вироку, який набрав законної сили у встановленому порядку, але до повного відбуття покарання вчинив нове кримінальне правопорушення, суд до покарання, призначеного за новим вирокком, повністю або частково приєднує невідбуту частину покарання за попереднім вирокком».

Література

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 20.12.2020).

2. Білоконеv В.М. Призначення покарання за сукупністю злочинів та вироків (судова практика). Запоріжжя : Глазунов С.О., 2009. 225 с.

3. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003 № 7 «Про практику призначення судами кримінального покарання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03#Text> (дата звернення: 20.12.2020).

4. Маргинишин Г.Р. Пропозиції щодо вдосконалення правил призначення покарання за сукупністю вироків. *Право і суспільство*. 2012. № 2. С. 242–247.

5. Про практику призначення судами кримінального покарання: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24 жов. 2007 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03> (дата звернення: 20.12.2020).

6. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11 лип.2013 р. № 1129-15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15> (дата звернення: 20.12.2020).

7. Бажанов М.И. Множественность преступлений по уголовному праву Украины : монография. Харьков : Нац. юрид. акад. Украины им. Я. Мудрого, 2000. 124 с.

8. Постанова Першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі ВС у справі № 202/1154/17 від 23.10.2018. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77507691> (дата звернення: 20.12.2020).

9. Зінченко І.О., Тютюгін В.І. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання : монографія. Харків : Націон. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2008. 336 с.

10. Дело «Аллене де Рибермон (ALLENET DE RIBEMONT) против ФРАНЦИИ», постановление суда от 10 февраля 1995 г. URL: <https://cedem.org.ua/library/sprava-alene-de-ribemon-proty-frantsiyi> (дата звернення: 20.12.2020).

Анотація

Сосонська А. І. Призначення покарання особі, яка в період іспитового строку вчинила нове кримінальне правопорушення (ч. 3 ст. 78 КК України). – Стаття.

У статті висвітлено умови, за яких особі, яка вчинила кримінальне правопорушення упродовж іспитового строку, може бути призначено покарання на підставі ст. ст. 71, 72 КК України. Розглянуто порядок призначення покарання за сукупністю вироків особі, звільненій від відбування покарання з випробуванням. Наведено точки зору науковців щодо можливості призначення нового покарання в порядку ст. 71 КК України особі, обвинувальний вирок відносно якої не набрав законної сили. Проаналізовано положення ч. 1 ст. 71 КК, відповідно до якої призначення покарання за сукупністю вироків можливе за умови вчинення кримінального правопорушення під час іспитового строку чи невідбутого покарання, у відповідності до вимог статті 62 Конституції України, відповідно до якої особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Наведено практику Європейського суду із прав людини щодо визначення принципу «презумпції невинуватості» та застосування у вітчизняному законодавстві. У взаємозв'язку із цим висловлено думку, що якщо на момент засудження особи за нове кримінальне правопорушення, вчинене нею після постановлення попереднього вироку, набрання ним законної сили буде призупинено внаслідок апеляційного оскарження і остаточне судові рішення судом апеляційної інстанції прийняте не буде, застосування ч. 1 ст. 71 КК України суперечитиме положенням статті 62 Конституції України та практиці Європейського суду із прав людини. У статті звернуто увагу на невідповідність змісту правових норм КК і КПК, які визначають початок відбування іспитового строку за статтею 75 КК України та початок набрання вироком законної сили. Проаналізовано поняття «самостійне виконання покарань» у випадку призначення остаточного покарання за статтями 71, 72 КК України. Досліджено судову практику з наведених питань, запропоновано змінити диспозицію частини 1 статті 75 КК України і визначити однією з умов призначення покарання за сукупністю вироків – набрання законної сили попереднім вироком суду.

Ключові слова: покарання, звільнення, випробування, іспитовий строк, сукупність вироків, невідбута частина покарання.

Summary

Sosonska A. I. Sentencing a person who during the probationary period committed a new criminal offence (under part 3 of Art. 78 of the Criminal Code of Ukraine). – Article.

The article highlights the conditions under which a person who has committed a criminal offense during the probationary period may be sentenced under Art. 71, 72 of the Criminal Code of Ukraine. The procedure for imposing a sentence on a set of sentences for a person released from serving a probation sentence is considered. The views of scholars on the possibility of imposing a new punishment in accordance with Art. 71 of the Criminal Code of Ukraine to a person against whom the conviction has not entered into force. The provisions of Part 1 of Art. 71 of the CC, according to which the imposition of punishment on a set of sentences is possible if a criminal offense during probation or unserved punishment, in accordance with Article 62 of the Constitution of Ukraine, according to which a person is presumed innocent and can not be criminally punished until her guilt is legally proven and established by a court conviction. The case

law of the European Court of Human Rights on determining the principle of presumption of innocence and application in domestic law is given. In this regard, the opinion is expressed that if at the time of conviction of a person for a new criminal offense committed by him after the previous sentence, his entry into force will be suspended due to appeal and the final court decision will not be made, the application of Art. 1 st. 71 of the CC of Ukraine will contradict the provisions of Article 62 of the Constitution of Ukraine and the case law of the European Court of Human Rights. The article draws attention to the inconsistency of the content of the legal norms of the CC and the CPC, which determine the beginning of the probationary period under Article 75 of the CC of Ukraine and the beginning of the entry into force of the sentence. The concept of independent execution of punishments in the case of sentencing under Articles 71 and 72 of the CC of Ukraine is analyzed. Judicial practice on the above issues is studied, it is proposed to change the disposition of part 1 of Article 75 of the Criminal Code of Ukraine and to determine one of the conditions for sentencing for a set of sentences – the entry into force of a previous court sentence.

Key words: punishment, release, probation, probationary period, set of sentences, unserved part of the sentence.